A°. 1849.

Opregte Maandagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 15 Januarij.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

TURIN, 7 Januarij.

De napolitaansche bladen melden, dat, in weerwil der vrijheid van drukpers, die alsnu in Rome behoorde te heerschen, aldaar geene andere bladen in 't licht verschijnen, dan de zoodanige, welke der bovendrijvende partij zijn toegedaan. De aanhangers der partij van den Paus schijnen het geraden te oordeelen om te zwijgen, uit vrees voor persoonlijke mishandeling. Volgens deze berigten, wordt zeker dagblad, 't welk *la Pallada* heet en door de engelsche protestantsche club is gesticht, niet bemoeijelijkt.

Den 27sten Dec. heeft de kardinaal *Macchi* te Gaëta het corps diplomatique ontvangen, en hetzelve te kennen gegeven, dat hij overtuigd was, dat al de Regeringen, in het belang harer onderdanen, er den hoogsten prijs op stelden, dat de Paus in het onafhankelijk gezag zijner Staten zoude worden hersteld, en zijne hoop, dat de Romeinen, indien zij in de daad hun vaderland lief hadden, daartoe zouden medewerken.

Den 2den dezer is het besluit der junta van bestuur, omtrent het vereenigen van eene Const. Vergadering in den Kerkelijken Staat, ook te Bologna onder het luiden der klokken en het lossen van 't geschut afgekondigd. — De generaal *Zucchi*, welke zoo men meende, uit die stad naar Gaëta was vertrokken, doch aldaar niet is aangekomen, zoude zich, gelijk thans wordt verzekerd, naar Zwitserland hebben begeven, als buiten staat, om den Paus, in de tegenwoordige gesteldheid der zaken, te dienen. — Men wilde te Bologna weten, dat tusschen den prolegaat en den generaal *Latour* groot verschil van gevoelen bestond nopens de te nemen maatregelen.

— Het dagblad van Milaan verzekert, dat het bewind van Oostenrijk voornemens is, eenen Rijksdag van afgevaardigden uit Lombardije en Venetie in Weenen bijeenteroepen.

[In een der bladen van Frankfort wordt, op grond van berigten uit Brescia van den 5den dezer, verzekerd, dat de maarschalk *Radetsky* eene dagorde heeft uitgevaardigd, waarbij hij den oorlog met de Italianen als zeer dreigende doet voorkomen, en aankondigt, dat, indien dezelve mogt uitbreken, de krijgsverrigtingen te gelijk tegen Venetie, aan de Po, en aan de Ticino zouden hervat worden, en hij zich voorstelde, dat zijn leger, na slechts twee veldslagen, in Turin zoude kunnen binnentrekken. — Den 6den scheen men te Turin nog geene kennis daarvan te dragen; weshalve dit berigt bevestiging behoeft.]

FRANKFORT, 10 Januarij.

[*Uit bijzondere berigten.*] Morgen begint de beraadslaging van het duitsche Parlement in de Paulus-kerk, die zeer voortreffelijk voor de winter-vergaderingen is ingerigt, over de betrekkingen met Oostenrijk. Vele oostenrijksche afgevaardigden zullen daarbij het woord voeren; doch men verzekert, dat zij allen eene en dezelfde lijn zullen trekken. Alles duidt aan, dat het voorstel van de meerderheid der commissie zal worden aangenomen. — De minderheid begrijpt, dat, met het verleenen van eene onbepaalde volmagt aan het Rijksbestuur, om met Oostenrijk te onderhandelen, het treffen eener overeenkomst grootelijks zoude bevorderd worden.

Door de menigte sneeuw, dezer dagen gevallen, is de loop der posten zeer gestremd.

VAN DEN RIJN, 12 Januarij.

Men verzekert, dat de reis van den heer *Camphausen*, van Frankfort naar Berlijn, ten doel heeft, om den Koning van Pruissen aantesporen, om krachtige middelen aan te wenden voor eene spoedige vestiging van het duitsche Rijk. — De afgevaardigden van de beide Mecklenburgen hebben zich, in een adres aan het Parlement, verklaard voor de opdragt van een erfelijk keizerschap aan den genoemden Koning. — Van de zijde der Regering van Hanover is aangekondigd, dat het berigt, als of door haren gezant te Londen zoude zijn verklaard, dat zij zich verzettede tegen de benoeming van een erfelijk Rijks opperhoofd, ongegrond is, en dat, als zij eene dergelijke verklaring noodig oordeelde, zij die in Frankfort, en niet in Londen zoude doen afleggen.

Sedert de terugkomst van den duitschen Rijksgezant, *v. Raumer*, uit Parijs, verzekert men, dat de tegenwoordige fransche bewindslieden wel gevoelen, dat Duitschland behoefte heeft aan eenheid en zelfstandigheid, doch dat de meeste staatkundigen daar te lande van oordeel zijn, dat het bereiken van dat doel nog zeer groot bezwaar zal opleveren, en dat het veeleer te denken is, dat Duitschland zich in drie aan een verbonden hoofd-afdeelingen zal splitsen, bestaande uit Oostenrijk, Pruissen, en de Staten van het voormalige Rijnverbond.

PARIJS, 10 Januarij.

In de bureaux der Nationale Vergadering hebben steeds belangrijke beraadslagingen plaats. Men verzekert, dat de commissie voor de wet op de drukpers zich heeft verklaard voor de afschaffing van het privilegie, 't welk thans ten gunste der bestaande boekdrukkers in stand is gehouden; voor de afschaffing der verordening, waarbij voorafgaande inzage wordt gelast van alle door middel der drukpers openbaar te maken stukken; eindelijk *voor de dadelijke verantwoordelijkheid van den boekdrukker.*

— De talrijke vereeniging der afgevaardigden, republikeinen *van den volgenden dag*, in de straat Poitiers, is van meening, dat de Nationale Vergadering den algemeenen wensch der fransche bevolking, betreffende hare onmiddelijke ontbinding, niet langer *mag* wederstreven. Bij gelegenheid der voorloopige beraadslaging in die vergadering over het voorstel van den heer *Rateau*, hebben de meest invloedrijke afgevaardigden, als de heeren *Thiers*, *Molé*, *Bérard*, *de St. Priest*, enz., het woord gevoerd en zich bepaald verklaard over het vaststellen van een dag, waarop de Nationale Vergadering zal worden ontbonden. Naar aanleiding daarvan, is tot beginsel aangenomen, dat al de leden dier vergadering het voorstel van den heer *Rateau*, waarbij, zoo als men weet, de ontbinding der Nationale Vergadering op 4 Maart wordt vastgesteld, zullen ondersteunen. — De onlangs gevormde afzonderlijke vereeniging, die in het gebouw van den staatsraad vergadert, heeft besloten, het voorstel van de heeren *Pagnerre*, *Bixio*, *Barthélémy* en *Altaroche*, waarbij de ontbinding op 4 Mei wordt gesteld, te ondersteunen.

— In het committé van financien heeft gisteren de afgevaardigde *Etienne* rapport uitgebragt nopens het krediet van 2,720,000 fr., 't welk gevorderd wordt, om al de nog loopende schulden voor de nationale werkplaatsen, noodlottiger gedachtenis, te voldoen. De verslaggever vermeent, dat die som behoort te worden verstrekt, en heeft voorgesteld, om de geheele administratie der nationale werkplaatsen door den druk openlijk bekend te maken. — De beruchte directeur dier voormalige nationale werkplaatsen, *Emile Thomas*, is den 5den December te Guadeloupe aangekomen. Hij is door de Regering belast met het onderzoeken van den arbeid der blanken in de suiker-kolonien. Zijne zending zal niet minder dan 4 maanden duren.

Het verdient opmerking, dat de partij der opregte republikeinen thans op een geheel anderen grond de tegenwoordige orde van zaken bestrijdt, dan voor eenige weinige dagen, toen zij in haar hoofdorgaan *le National* beweerde: „ dat de verheffing van *Lodewijk Napoleon* den dood der Republiek ten gevolge moest hebben." Het schijnt, dat de organen dier partij het wachtwoord van de hoofdleiders hebben ontvangen; ten minste zij hebben niet alleen opgehouden met den Voorzitter voortedragen als een voorwerp van openbare minachting en haat, maar beweren thans: „ dat er gemeene zaak bestaat tusschen den Voorzitter en de Republiek." Het is wel te vermoeden, dat velen door de wijze, waarop die dagbladen thans spreken, zich in een verkeerd denkbeeld zullen laten brengen. Dit schijnt echter niet het geval te zijn met *L. Napoleon* zelven en zijne vertrouwde raadslieden, die vastelijk besloten hebben, om zich meer en meer aantesluiten aan de gematigde partij, welke thans niet alleen door mannen als den heer *Dufaure* wordt ondersteund, maar zelfs door den heer *de Lamartine*. Ten blijke van de goede verstandhouding en de eendragt, welke bij de onderdeelen der gematigde partij bestaat, kan strekken, dat de heeren *Thiers* en *Molé* het stellige voornemen aan den dag hebben gelegd, om in de tegenwoordige moeijelijke omstandigheden het ministerie te ondersteunen. De republikeinen *van den vorigen dag* bevroeden reeds zeer goed, dat de laatstgenoemde staatslieden de hoofdleiders zijn der partij, die vijandig tegenover hen is gesteld. Zij laten dan ook niet na, hunne scherpste pijlen op die beide heeren afteschieten, en trachten voortdurend derzelver handelingen bij de groote menigte in een verdacht licht te plaatsen.

PARIJS, 11 Januarij.

In de zitting der Nationale Vergadering van heden is beraadslaagd over de wijziging der regten van invoer op het buitenlandsche zout. Na eene weinig belangrijke beraadslaging, is dat regt bepaald op 1 fr. 25 voor het buitenlandsche zout, 't welk onder fransche vlag, en op 2 fr. 25 voor dat, 't welk onder vreemde vlag wordt aangebragt.

De heer *Pagnerre* heeft van den minister van financien inlichtingen gevraagd nopens financiële aangelegenheden. Hij heeft niet dan met de grootste moeite verlof kunnen bekomen, om het woord te voeren, daar hem van alle zijden werd toegevoegd, dat de vergadering genoeg had van dergelijke beraadslagingen buiten de orde van den dag. Nadat de storm eenigermate was bedaard, heeft de heer *Pagnerre* verklaard, dat hij niets anders verlangde, dan de aandacht der Regering te vestigen op de werkzaamheden der commissie, belast met het onderzoek der door het afgetredene voorloopige bewind gedane uitgaven, en dat het verslag dier commissie spoedig bekend mogt worden gemaakt. De minister van financien heeft gezegd, dat het rapport bijna geheel gereed was, en dat de mededeeling van hetzelve alleen vertraging ondervond ter zake van door de commissie verlangde, doch nog niet verkregene inlichtingen nopens de nationale werkplaatsen. — De zitting is daarna opgeheven.

De beraadslaging over het voorstel van den afgevaardigde *Rateau* blijft op morgen bepaald. Men verwacht eene uiterst levendige woordenwisseling. De uitslag der beraadslaging zal niet alleen leiden tot eene beslissing over het lot der Nationale Vergadering, maar welligt ook over dat van het ministerie. Onder de leden, die zich hebben doen inschrijven om het woord te voeren, treft men de heeren *Cavaignac* en *de Lamartine* aan. De eerste zal *tegen*, de laatste *voor* de ontbinding der Nationale Vergadering spreken.

— Er heerscht in de letterkundige wereld eene felle verbolgenheid tegen de fransche Academie, die gisteren, met 25 tegen 4 stemmen, in plaats van den heer *de Chateaubriand*, tot lid heeft verkozen den heer (hertog) *de Noailles*. De minderheid heeft zich verklaard ten gunste van den beroemden schrijver *de Balzac*. Een der ingekomene stembriefjes hield in: „Geef ons toch, zoo mogelijk, een letterkundige, en geen hertog!" Men schrijft dit briefje toe aan den heer *Viennet*. Van onderscheidene zijden wordt de wenschelijkheid betoogd van een letterkundigen 15den Mei.

— De met 1° Januarij ingevoerde vermindering van het brievenport geeft eene boven verwachting gunstige uitkomst, wat betreft het aantal brieven, die thans dagelijks met den post verzonden worden.

— Er heerscht thans eene groote verdeeldheid tusschen het hoofdorgaan der gematigde republikeinsche partij *le National* en het dagblad *le Constitutionnel*, 't welk steeds bekend staat als de uitdrukking der partij, aan welker hoofd de heer *Thiers* is geplaatst. Heden behelst het laatstgenoemde orgaan een zeer krachtigen uitval tegen de republikeinen in het algemeen en de aanhangers van den heer *Marrast* in het bijzonder en wordt hun gevraagd, wat hun nog ontbreekt, na al de vernederingen, die zij reeds hebben ondergaan, wat zij zich nog vermeten aan andere gouvernementen, zoo wettige als revolutionnaire, te verwijten? In het genoemde dagblad vindt men bij deze gelegenheid eene opsomming van de handelingen der Februarij-mannen en wordt hun toegevoegd: dat zij de wetten hebben geschonden of krachteloos gemaakt; dwingelandij of zelven uitgeoefend, of oogluikend hebben geduld; onderdrukkers als commissarissen gezonden; misdadige circulaires uitgevaardigd; onafzetbare magistraats-personen geschorst, of uit hunne betrekkingen verjaagd; met eene nooit gehoorde stoutmoedigheid omkooping te werk gesteld, gepaard met verleiding of bedreiging; — dat zij ambtenaren met onbepaald gezag hebben bekleed, om hunne eigene candidatuur in de hand te werken. — Voorts wordt hun door het blad van den heer *Thiers* verweten: dubbelzinnige staatkunde ten aanzien van het buitenland; vredelievende taal, gepaard met revolutionairen propaganda-krijg; gebrek aan goede trouw jegens nabure natien; opruijing van bevriende bevolkingen en aansporing van dezelve tot hoogst gewaagde ondernemingen; het verlaten van dezelfde natien in het uur des gevaars; — wat het binnenland aangaat; het vlijtig aankweeken der kiemen van opstand; het leiden der menigte op een dwaalspoor, door de verbreiding van onzedelijke en tegen de maatschappij indruischende leerstellingen; de organisatie der werkplaatsen van ongeregtigheid en opstand en derzelver ondersteuning, of door zwakheid, of door voorbedachte kwaadwilligheid; het bevorderen van burgeroorlogen, die de steden met bloed hebben bezoedeld, bij gebrek aan gezag; het in staat van beleg houden van Parijs gedurende zes weken; het zonder reden gevangen nemen en geheel willekeurig buiten toegang houden van beroemde staatkundige schrijvers; het schorsen van dagbladen; het verordenen van militaire expeditien naar het buitenland, zonder daartoe van de wetgevende Vergadering magtiging te hebben gevraagd of bekomen; het stremmen van het openbaar verkeer gedurende zes uren door het onnoodig ophouden van den brievenpost; het verkwisten en te gronde rigten van het openbaar vermogen; het verwarren van rekeningen en verantwoordingen; de invoering van *drukkende* belastingen, gepaard met de afschaffing van *gemakkelijk optebrengen* lasten; het vernielen van het vermogen van bijzondere personen in weinige dagen; de ondergang van de industrie; de schorsing van den arbeid; de kwijning, die alom is verbreid; en de vrees, die aller gemoed vervult, dat niets duurzaam stand kan houden. Ziedaar, volgens het dagblad *le Constitutionnel*, het werk der mannen, die de vorige orde van zaken hebben omvergeworpen; ziedaar hunne bewijzen van bekwaamheid en veerkracht. „Laat dan (dus eindigen de schrijvers van dat betoog) het verledene met rust, gij, die manmoedig een bestuur aanrandt, 't welk reeds lang verdreven is. Houdt op met het beleedigen van de gematigde partij; want die partij is Frankrijk zelf; Frankrijk, 't welk magtiger is dan gij en 't welk over u zijn oordeel velt."

'S GRAVENHAGE, 12 Januarij.

In den verloopen nacht is eene stoute poging aangewend, om in het gebouw der koninklijke bibliotheek diefstal te plegen. De toeleg is echter mislukt. De dader of daders zijn in het gebouw doorgedrongen tot de zaal, waar het kabinet van penningen bewaard wordt, en hebben getracht dit opentebreken; maar zij schijnen daarin gestoord te zijn, doordien de bewoners van het gebouw door een nachtwacht, die onraad bespeurde, gewekt werden. In de deuren van het penning-kabinet zijn gaten geboord, en voor dezelve zijn breekijzers en andere dergelijke werktuigen gevonden; doch men heeft niets vermist.

'S GRAVENHAGE, 13 Januarij.

Eene door de *Staats-Courant* medegedeelde opgaaf van de verschillende op Java uit den oogst van 1848 reeds afgeleverde en vermoedelijk nog te leveren gouver-

nements-producten, op ult° September j. l., wijst het volgende aan: *koffij* reeds ontvangen 704,279 pik.; vermoedelijk nog te ontvangen 107,825 p.; — *suiker* ontv. 413,353 pik.; vermoedelijk nog te ontvangen 584,850 p.; terwijl bovendien vermoedelijk 195,890 pikols ter beschikking van de fabrikanten blijven; — *indigo* ontv. 632,670 amst. pond.; nog 518,698; — *thee* ontv. 595,981 amst. pond.; nog 357,240; — *kaneel* ontv. 191,741 a. p.; nog 58,809; — *cochenille* ontv. 22,105 a. p.; nog 28,085; terwijl bovendien vermoedelijk nog 35,500 amst. pond. ter beschikking van de fabrikanten blijven; — *peper* ontv. 320,180 a. p.; nog 141,500. De hoeveelheid van den *tabak* was nog onbekend.

De opgaaf van de voor particuliere rekening op Java geteelde producten, loopende tot ult°. Junij j. l., wijst aan: *koffij* reeds ontvangen 46,029 pik.; vermoed. nog te ontv. 36,073; — *suiker* ontv. 97,842; nog 256,704; — *thee* ontv. 22,308 amst. p.; nog 13,000; — *cochenille* ontv. 28,000 a. p.; nog 32,310; — *indigo* en *tabak* nog onbekend.

— Met de werkzaamheden der vertimmering van de zaal op het Binnenhof, bestemd tot het houden der openbare vergaderingen van de Eerste-Kamer der Staten-Generaal en van de provinciale Staten van Zuid-Holland, is reeds een aanvang gemaakt.

— Bij resolutie van 30 December jl., heeft de minister van financien ter kennisse gebragt van de daarbij betrokken ambtenaren, dat tot het afschrijven van een verband op kapitalen, in het grootboek der Nationale schuld ingeschreven en voor welke gestie dan ook gesteld, alleenlijk wordt gevraagd de resolutie of het quitus, waarbij het kapitaal wordt ontslagen uit het daarop aangewezen rustend verband; terwijl tot het inbrengen van zoodanig document geene andere formaliteiten zijn op te volgen, dan alleen het inbrengen, hetzij in persoon, of door een zaakwaarnemer, of ook bij kosteloze inzending; alles naar goedvinden van den belanghebbende. Bij accoord bevinding van dit stuk, wordt daarop het roijement van het verband geëffectueerd, terwijl het stuk zelf, tot decharge bij het bureau van verificatie ter directie van het Grootboek blijft berusten. Van dit roijement van verband wordt aan den belanghebbende geen bewijs uitgeleverd, dan alleen wanneer zij dit verlangen. Alsdan kunnen zij zelven, of al wederom door hunnen zaakwaarnemer, een extract uit hunne rekening doen aanvragen, als wanneer zij, tegen betaling der bij het reglement bepaalde kosten, een authentiek bewijs verkrijgen, dat hunne rekening van boven bedoeld verband is ontlast.

HAARLEM, 13 Januarij.

Door de vorst, welke eergisteren avond, na een sterken dooi, zoo plotseling en hevig weder inviel, heeft het ijs in de Maas voor Rotterdam zich gisteren op nieuw vastgezet, en zag men zelfs gisteren namiddag daarop weder schaatsenrijders.

Voor Schiedam is het ijs in den nacht van donderdag losgeraakt en weggedreven. Gisteren was er veel drijf-ijs op stroom.

Te Nijmegen is de toegangs-brug naar het ijs van de Waal eergisteren weggenomen, omdat hetzelve, ten gevolge van den dooi, gevaarlijk was geworden; gisteren echter, na het op nieuw invallen van de vorst, is de passage weder geopend en gingen honderden personen naar Lent, om zich met schaatsenrijden te vermaken.

Ten gevolge van den voor eenige dagen ingevallen dooi (dus wordt uit Nijmegen 12 Januarij gemeld) zijn al de ambtenaren van den Waterstaat naar de voor hen bestemde stations vertrokken, en zou de buitengewone rivier-correspondentie langs de dijken geopend zijn, ware het niet, dat de vorst met vernieuwde kracht ware ingevallen.

Heden is de vorst op nieuw door sterken dooi afgewisseld.

— De begrootingen van ontvang en uitgaaf der steden Leijden en Zwolle, voor de dienst van 1849, zijn door middel van de in die steden uitkomende dagbladen openlijk bekend gemaakt. — In de begrooting voor Leijden, zoo als die door den Raad is voorgedragen, beloopen de ontvangsten *f* 324,632.39, waaronder *f* 288,585 *gewoon*, en *f* 36,047.39 *buitengewoon*; de uitgaven *f* 324,274.32, waaronder *f* 307,109.15 *gewoon*, en *f* 17,165.17 *buitengewoon*. Te gelijk met deze begrooting is ook de daarbij behoorende *toelichting* bekend gemaakt. De bevolking der stad bestaat uit 38,939 zielen. — In de begrooting voor Zwolle, zoo als die, op de voordragt van het plaatselijk bestuur, door de Gedep. Staten reeds is gearresteerd, zijn de ontvangsten gesteld op *f* 139,014.17; de uitgaven op *f* 130,956.70. De bevolking der stad bestaat uit 16,562 zielen.

— Te Utrecht baart het gerucht, dat men de opheffing van de hoogeschool ernstig te vreezen heeft, — gelijk te begrijpen is — groote bekommering. Verscheidene rekesten, ten behoeve van het behoud van die wetenschappelijke instelling, zijn thans bij de burgerij ter onderteekening in omloop.

— De in ons vorig nummer medegedeelde circulaire van Z. Exc. den minister van justitie, mr. *D. Donker Curtius*, wordt ook door de *Staats-Courant* van heden ter algemeene kennis gebragt.

De *Staats-Courant* geeft in hare laatste nummers een geschiedkundig overzigt der verbeteringen, welke in de laatste jaren hier te lande tot stand gebragt zijn in de verpleging van krankzinnigen, benevens toelichtende opmerkingen, nopens de daarbij gevoegde statistieke tabellen, betrekkelijk de bevolking in de gestichten voor krankzinnigen, in de jaren 1844, 1845 en 1846, aan Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken ingediend door de inspecteurs der gestichten voor krankzinnigen, de heeren *C. J. Feith* en *J. L. C. Schroeder van der Kolk*.

In dit belangrijk stuk wordt in de eerste plaats gewezen op de ten uiterste gebrekkige verpleging der krankzinnigen, welke overal in Europa, tot nog voor weinige jaren, plaats vond. In het laatst der voorgaande en het begin der tegenwoordige eeuw was, wel is waar, *Pinel* in Frankrijk begonnen, zich met het meest gezegende gevolg het lot der krankzinnigen aantetrekken, hunne ketenen te verbreken en door het invoeren eener zachtzinnige en liefderijke behandeling de regten der menschheid in het ongeluk te herstellen, en dit toen zeldzame voorbeeld wekte wel op vele plaatsen de aandacht en hier en daar navolging; maar de verouderde denkbeelden, dat het noodzakelijk was, krankzinnigen, die men meende, dat uit veiligheid voor de maatschappij, even als wilde dieren, moeten opgesloten worden, met geweld te beteugelen, waren nog te diep geworteld. Hunne vlagen van redelooze drift, dikwijls door mishandeling aangevuurd, werden nog te algemeen als boosheid en het gevolg van ontaarde hartstogten beschouwd, dan dat men het wagen durfde, hunne banden te slaken en het edel voorbeeld van *Pinel* zoo spoedig te volgen. — Zoo bezwarende was dit werk der hervorming, dat in hetzelfde Frankrijk, waar de edeldenkende *Pinel* reeds in het begin dezer eeuw zijne stem had laten hooren, ook na de krachtige inspanningen en uitmuntende lesse van zijnen waardigen opvolger *Esquirol*, *Ferrus*, op eene inspectie-reis naar alle gestichten in Frankrijk in 1833, op een overgroot aantal plaatsen nog de barbaarschheid aantrof van deze ongelukkigen aan ketenen en in hokken of in gevangenissen opgesloten te zien. — Het is dus niet te verwonderen, dat de vroegere wijze van verpleging van krankzinnigen in Nederland daarvan niet verschilde; dezelve was vroeger hier, gelijk bijna overal in Europa, in het algemeen verschrikkelijk en zoo ondoelmatig mogelijk.

Aangenaam is het, onder degenen, die zich het eerst het ongelukkige lot der krankzinnigen in ons vaderland aangetrokken en getracht hebben hetzelve te verbeteren, in de eerste plaats Z. M. onzen vroegeren Koning *Willem I* te mogen noemen, en optemerken, dat de zorgen van dien Vorst daaraan reeds gewijd zijn geweest in eenen tijd, toen, slechts op enkele uitzonderingen na, de verpleging der krankzinnigen in Europa nog op een zeer lagen trap stond.

Nadat bij besluit van 12 Februarij 1814 bepalingen gemaakt waren, omtrent het opnemen van krankzinnigen in gestichten, heeft de genoemde Koning in 1816 een verslag verlangd van het aantal der krankzinnigen in de toenmalige noordelijke en zuidelijke provincien des Rijks, en omtrent de wijze, waarop in derzelver onderhoud en bewaring voorzien werd. De uitkomst daarvan was, dat in de noordelijke provincien (Limburg uitgezonderd), zonder splitsing van mannen en vrouwen, werden opgegeven aanwezig te zijn 1259 krankzinnigen, waaronder 487 behoeftigen en 672 niet behoeftigen. Deze opgaaf was echter blijkbaar onnaauwkeurig, en te laag. — Het gedane onderzoek had het besluit van 11 April 1818 ten gevolge, waarbij onder anderen bepaald werd, dat de gestichten, die niet aan het doel, namelijk het genezen der krankzinnigen, beantwoordden, zouden worden opgeheven; dat de daarvoor vatbare gestichten verbeterd zouden worden; dat allengs nieuwe gestichten zouden worden opgerigt; dat de gestichten onder het beheer van speciale commissien en onder oppertoezigt van Gedeputeerde Staten geplaatst zouden worden; enz. Dit menschlievende besluit van Z. M. bleef echter zonder dadelijke uitvoering; want eene dergelijke doortastende verbetering gaf aanleiding tot vele tijdvorderende beraadslagingen over de beste wijze om het doel te bereiken.

Inmiddels werd de algemeene aandacht op dit gewigtige onderwerp meer en meer gevestigd, en de Regering bleef niet stilstaan. In 1825 werd eene algemeene telling der in dit Rijk aanwezige krankzinnigen, gelijk mede een onderzoek naar de plaatsen van verpleging, gedaan, waaruit bleek, dat in Noord-Nederland (zonder Limburg) toen aanwezig waren 1828 krankzinnigen, waaronder 868 mannen en 960 vrouwen; hetgeen, op de toenmalige bevolking van 2,253,794 inwoners, eene evenredigheid oplevert van 1 krankzinnige op 12323 inwoners. Men kan echter dit aantal krankzinnigen zonder twijfel voor te gering en beneden de wezenlijkheid houden, en met waarschijnlijkheid ongeveer 1 krankzinnige op 1000 inwoners stellen. — Van die 1828 krankzinnigen, in 1825 in Noord-Nederland aanwezig bevonden, waren toen 702, te weten 295 mannen en 407 vrouwen, in niet minder dan 47 verschillende plaatsen verpleegd, en wel ten deele in gevangenissen met misdadigers vermengd, in bedelaars-werkhuizen en in ziekenen armhuizen. Onder die 47 verblijfplaatsen was er toen geene enkele, die eenigzins op den naam van eene doelmatige inrigting aanspraak kon maken.

De aandacht der Regering bleef hierna op deze aangelegenheid gevestigd, doch (ten deele ook wegens de staatkundige gebeurtenissen van 1830) in de eerste jaren zonder dadelijk gevolg. Intusschen echter werd het krankzinnnigen-gesticht te Utrecht, door de regenten van dat gesticht (inzonderheid door de ijverige medewerking van een hunner, den heer *Schroeder van der Kolk*) sedert 1831 meer en meer verbeterd en vergroot, en tot een zoo doelmatig gesticht hervormd, dat het in vele opzigten als voorbeeld dienen kan. Bij circulaire van den minister van binnenlandsche zaken van 18 Mei 1838, werden de Gedep. Staten der onderscheidene provincien, onder beroep op het voorbeeld van het gesticht te Utrecht, krachtig aangespoord tot verbetering der bestaande, of tot oprigting van nieuwe gestichten. Tevens werd eene nieuwe telling der in Nederland aanwezige krankzinnigen ondernomen, welke een getal van 1925 dier ongelukkigen opleverde, te weten: 931 mannen en 994 vrouwen. Van dat getal, 't welk op de toenmalige bevolking van 2,583,271 zielen eene evenredigheid oplevert van 1 krankzinnige op 1336,7 inwoners, doch vermoedelijk almede beneden de wezenlijkheid was, werden 826 krankzinnigen in 26 verschillende plaatsen verpleegd.

[In een volgend nummer zullen wij meer uit dit verslag mededeelen.]

— Te Assen zijn in 't jaar 1848 geboren 79 zonen, 69 dochters, te zamen 148 kinderen; overleden 49 personen van het mann., 53 van het vrouw. geslacht, te zamen 102, waaronder begrepen zijn 6 levenloos aangegeven kinderen. Gehuwd 45 paren.

— In de gemeente Westerbork (Drenthe), welke ongeveer 1400 inwoners telt, is van 26 September tot 9 Januarij jl., en dus in meer dan 3 maanden, niemand overleden.

— In het jaar 1848 zijn te 's Gravenhage aangegeven en geslagt 4202 runderen, 3469 kalveren, 2019 schapen. Daaronder is niet begrepen het van buiten ingevoerde en op de vleeschmarkt verkochte of door de ingezetenen bestelde vleesch.

— Te Rotterdam is den 10den en 11den dezer slechts één cholera-lijder aangegeven; overl. 2; hersteld 3.

— De gemeentebesturen in Gelderland zijn voor eenigen tijd aangeschreven, om onderzoek en opgave te doen omtrent het aantal der niet-schoolgaande kinderen. De uitkomsten zijn, althans voor de Veluwe, niet verblijdende. De Veluwe, die eene bevolking van 75,711 zielen heeft en daaronder 10,565 kinderen tusschen 6 en 12 jaren, telt, volgens den op 9 Dec. jl. opgemaakten staat, 2947 kinderen, die geen onderwijs genieten, waaronder 1792 van arme ouders, die bij kosteloos onderwijs 1646 kinderen ter school zouden willen zenden. Men ziet hieruit, dat van ouders, die het schoolgeld wel betalen kunnen, nog 1155 kinderen geen onderwijs bekomen, en dat er van de armen, ook bij kosteloos onderwijs, nog 146 kinderen dit niet zouden genieten. Dit komt van 1° onverschilligheid der ouders voor 't onderwijs, 2° het gebruiken van kinderen tot het verrigten van ligt werk in huis en op den akker, 3° afgelegenheid der scholen in de vele zoozeer afgelegen buurten.

— Den 8sten dezer heeft te Bolsward eene hardrijderij op schaatsen plaats gehad, waaraan 55 rijders hebben deelgenomen. De prijs van *f* 100 is behaald door *Jan Tekes Westendorp*, van Exmorra; de premie van *f* 30 door *Ocke van der Wal*, van Workum.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 13 Januarij. Den 12den dezer zijn in Texel binnengekomen Zult en Schoonhoven, beide van Londen; niets uitgezeild; de wind o. n. o. tot z. z. w.; Texel vol drijfijs.

Den 9den dezer heeft van Portsmouth de reis voortgezet het schip *Lewe van Nyenstein*, kapt. Sickens, van Batavia naar Amsterdam.

Den 5den dezer is van St. Mary's, Scilly, naar Amsterdam verzeild het schip *Emma und Louise*, kapt. Haesloop van Sourabaija.

Den 7den Nov. is op 26° z. b. en 24° o. l. gepraaid het schip *Lucie*, kapt. van der Schaft, van Batavia naar Rotterdam.

Te Vlissingen zijn aangekomen het schip *Minerva*, kapt. van Boven, van Batavia naar Middelburg, Biel van Bajonne en Nieboer Jr. van Bordeaux. Bij Newjork het schip *Edinburgh*, kapt. Conway van Amsterdam. Te Konstantinopel Ouwehand; te Leverpool A. Hogendijk Az., beide van Rotterdam. Te Gravesend Kaspersma van Workum en stuurman Haasnoot van Noordwijk.

FONDSEN EN BEURSTIJDINGEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 13 *Januarij*.

	pct.				gebl.
NEDERL. Werk. Schuld	2½	49¼	à	½	49⅜
" " "	3	59	"	½	59¼
" " " resc.	3		"		
" " "	4	76¼	"	¾	76⅝
" Oost. Ind. Leen.	4	75½	"	¾	75⅝
" Am. Synd.	3½	76	"	½	76¼
" Handelmaatsch.	4½	142¾	"	143¼	
" Holl. Spoorw.		63¾	"	64¼	64
" Rijn "	4½		"		
" Aand. Haarl. Meer	5		"		
ENGELAND. Gecons.	3		"		
FRANKRIJK. Inschr. grootb.	3		"		
RUSLAND. Obl. bij *Hope en C.*	5	101	"	¼	101⅛
" " " 1828/29	5	100¾	"	101	100⅞
" " Amst. 1831	5		"		
" leen. 1840	4	80½	"	81¼	80¾
" inschr. *Stieglitz*	4	80¼	"	¾	80½
" " grootb.	6		"		
" Certific.	6		"		
" Neg. Hamburg	5		"		
POLEN. Aand. 1829 *f* 300:—			"		
" " 1835 " 500:—			"		
" Oblig.	4	67¼	"	¾	67½
PORTUGAL. Neg. Londen	3	26¾	"	27	26⅞
" " "	4	27¾	"	28	27⅞
" Binnenl.	5		"		
SPANJE. Neg. Londen 1834	5	10¼	"	½	10⅜
" " onbep. St.	5	9½	"	10½	
" Coupons		6¾	"	7¼	
" Neg. Londen 1842	3	29½	"	30	29¾
" Binnenl. Schuld	3	19½	"	20	19¾
OOSTENRIJK. Ween. Bank *Goll*	5		"		
" " " "	4	66¼	"	¾	66½
" Metal.	5	73¼	"	74¼	73¾
" " Neg. Lond.	5		"		
" "	2½	39	"	¾	39¼
NIEUW GRENADA. Neg. Lond.	1¼	16	"	17	16⅞
VENEZUELA. Neg. Londen	2	19½	"	20	19¾
MEXICO. Neg. Londen	5	25	"	¼	25⅛
LOUISIANA bij *Hope en C.*	5	84¾	"	85¼	85
Geld op Beleening		2½	"		
dito op Prolongatie		2½	"		

Belgie neg. 80 mill. 41¾; dito bij *Rothschildt* 41⅞. Pruissen Loten neg. 12/m. 173. Americ. Bank-actien bij *Hope* 3⁹⁄₁₆. Spanje passive 3⅜. Oostenrijk Loten neg. *f* 250, 1839, *f* 236 Griekenland neg. Londen 3¾. Brazilie neg. 1824, 78½. Peru 35⅜.

De binnenl. fondsen waren heden over 't algemeen iets flaauwer, met uitzondering der 4 pc. Oost-Indie, welke tot 75⅝ zijn verhandeld. Hypotheek Holl.-spoorweg 4½ pc. 90. Van buitenl. fondsen waren Spanjaarden prijshoudende. Portugezen als gisteren. Russen iets hooger. Metallieken aangeboden; de 5 pc. 73½, 74, 73¾; de 2½ pc. 39¹⁄₁₆, 39½. Zuid-Americanen nagenoeg als voren. Coupons Peru f 2¹¹⁄₁₆. Ecuador 2⁹⁄₁₆.

MADRID, 5 Januarij. De 5 pc. 10; de 3 pc. 19¾.

FRANKFORT, 9 Januarij. De 5 pc. Metall. 73⅞; dito 2½ pc. 39¼. De 2½ pc. Ned. 49. De 3 pc. Spaansche binnenl. 19⅛.

PARIJS, 11 Januarij. De 5 pc. cont. 75; ult. 74,95; de 3 pc. cont. 45,50; ult. 45,60. Bank-actien 1660. Rome 66½.

ANTWERPEN, 12 Januarij. De 5 pc. Spaansche 10⅛; 3 pc. binnenl. 19⅞. De 5 pc. Belgie 86¼; dito 2½ pc. 44¼.

*** Met dankzegging aan de menschlievende gevers en den vurig geslaakten wensch, dat nog veler harten tot gelijke milddadigheid mogen bewogen worden, berigten de ondergeteekenden, dat zij tot instandhouding van het *gesticht voor Weezen* (*) *en Bejaarden te Scheveningen* de navolgende giften hebben ontvangen, als:

De eerst-ondergeteekende: onder letters S. C., in goud, *f* 10; van N. N., in zilver, 50 ct.; M. B. twee coupons, een van *f* 1,48½ en een van *f* 2,97; V. M. een coupon *f* 14,85; een oud zeeman een coupon *f* 9,90; T. K., in zilver, *f* 1; een onbekende gever, in zilver, *f* 3; eene weduwe, in zilver, *f* 3; C. J. G., in goud, *f* 10; A. Z., in zilver, *f* 3; eene plaatsbewaardster, in zilver, *f* 1,50 en van A. T., in zilver, *f* 2,50; en

De laatst-ondergeteekende: van B. *f* 1; M. Z. *f* 2; M. B., in zilver, *f* 5; N. N., in goud, *f* 5 en van N. N. Q. een muntb. à *f* 10.

Overtuigd van de voortdurende allerdringendste behoefte aan krachtdadige ondersteuning, wagen zij het nogmaals een beroep op het menschlievend en christelijk gevoel hunner stad- en landgenooten te doen, en blijven zij bereid de daarvoor bestemde giften, ook het penningske van weduwen en weezen, gelijk alreede tot dit doel ten offer werd gebragt, te hunnen huize te ontvangen, en van de later ingekomene liefdegaven zal, door middel van dit dagblad, nadere mededeeling geschieden.

Amsterdam, 31 *December* 1848.

B. TER HAAR, Predikant.
C. METZELAAR, Notaris.

(*) *De Weezen, die in dit gesticht worden opgenomen, zijn voor een goed deel dezulken, wier vaders hun graf in de golven hebben gevonden, waarvan men nogtans reeds enkelen heeft moeten afwijzen.*

*** Nog ontvangen voor de armen onzer gemeente: van N. N., te Noordwijk, *f* 6; van B., te Noordwijk, *f* 5; onder lett. C., uit Voorschoten, *f* 6; van N. Z. N., te Leyden, 1 coup. *f* 6,18½, en door ds. *Burgerhoudt*, te Schiedam: 1 coup. *f* 7.42½; 1 coup. *f* 1,23½ en 1 coup. *f* 1,23½. Moge het edel voorbeeld van deze menschenvrienden en van allen, die door hunne liefdegaven het droevig lot onzer armen wilden verligten, nog worden nagevolgd door vele vermogenden en gegoeden, terwijl het barre jaarsaisoen het hen luide toeroept: denk aan uwe arme, naakte, hongerige en lijdende broeders en zusters! God bewege daartoe uwe harten en schenke u in rijke mate het zoo streelend bewustzijn welgedaan te hebben.

Ds. *van Oosterzee*, te Rotterdam; ds. *ter Haar*, te Amsterdam; ds. *Veder*, te Dordrecht; ds. *Verweij*, te Leyden; ds. *Timmers Verhoeve*, te 's Hage; ds. *Vorstman*, te Gouda; ds. *Merens*, te Utrecht; ds. *Burgerhoudt*, te Schiedam; ds. *Woerman*, te Delft, en de heeren *Enschedé en Zonen*, te Haarlem, zullen de goedheid hebben zich met de ontvangst uwer liefdegaven te belasten.

Noordwijk aan Zee, 12 *Januarij* 1849.

Namens Armverzorgers der Herv. gem. te Noordwijk aan Zee,
E. C. GROENEVELD, Predt.

*** JUNGANTUR GAUDIA MUSIS.

Alle OUD-STUDENTEN van het *Deventersch Athenaeum* worden bij deze uitgenoodigd te willen medewer-

ken tot het houden eener **REUNIE**, te Deventer, in den loop van het jaar 1849. De hiertoe genegen zijnde zende zijn antwoord op deze oproeping *franco* in, aan het adres van Lett. B., bij den Boekhandelaar J. G. BROESE, te Utrecht, met opgave van *Naam*, *Woonplaats* en *Jaarcijfer van den vroegeren Studietijd*, opdat, bij het wel slagen dezer eerste poging, later eene commissie daargesteld worde, om verder de zaak tot rijpheid te brengen.

*** **ZELDZAAM FEEST** vieren heden de **Drieling-Zusters** ANNA, MARGARETHA en BARENDINA VAN REENES, geboren te *Bennekom*, allen Weduwen, de oudste wonende op het *Deutzche Hof*, alhier, de twee laatsten te *Wagening en*, daar zij het voorregt genieten haar 70ste Verjaring-Feest in den besten welstand te vieren.

AMSTERDAM, 13 Januarij 1849.

*** Getrouwd:

A. G. HEINEKEN,
Weduwnaar van *A. Haring*, met
H. W. HARING.

AMSTERDAM, 11 Januarij 1849.

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *JOHANNA FISCHER*, geliefde Echtgenoote van

GILDEHUIS, HERMANN HOON.
Graafschap *Bentheim*,
10 Januarij 1849.

*** Heden beviel, in afwezigheid van haren geliefden Echtgenoot, wegens eene reis naar de *Oost-Indiën*, allervoorspoedigst van eene welgeschapene DOCHTER

A. WIEGMINK, geb. VERKERK.

NAARDEN, 10 Januarij 1849.
Aan Vrienden en Verwanten eenige en algemeene kennisgeving.

*** Bevallen van eenen ZOON Vrouwe *P. J. C. RIBBIUS — BOBIDE VAN DER AA.*
ZWOLLE, 12 Januarij 1849. Eenige kennisgeving.

*** Voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON bevallen *A. M. A. ELDERING, MOL.*
OVERVEEN, 12 Januarij 1849.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer JOHANNES SENTINUS VAN BURG, Handelaar te dezer Stede, in den ouderdom van 46 jaren.

E. DE RAAYDT,
MIDDELBURG, Weduwe *J. S. van Burg.*
den 7den Januarij 1849.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed, na een geduldig lijden van eenige maanden, in den ouderdom van 37 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, REMMET DE GROOT, Mr. Molenmaker alhier. Zwaar valt mij dit verlies, maar de hoop op een gelukkig wederzien doet mij in Gods wijzen wil berusten.

OUDENDIJK, J. KOEMAN,
den 7den Januarij 1849. Wed. *R. de Groot.*
Eenige kennisgeving.

*** Op den 7den Januarij 1849, overleed, ten gevolge van een allernoodlottigst voorval, de Wel-Edel-Gestr. Heer Mr. JOHAN LAMBERT VAN LIDTH DE JEUDE, Lid van de Regtbank te Tiel, in den ouderdom van 41 jaren, diep betreurd door zijne Echtgenoote, met drie jonge Kinderen en verdere Betrekkingen.

OP DE START, J. M. GORDON,
bij *Tiel*. Wed. *van Lidth de Jeude.*

*** Heden overleed de Wel-Eerw. Heer J. LEM, Predikant te Numansdorp, in den ouderdom van ruim een en zestig jaren.
NUMANSDORP, 7 Januarij 1849.
Eenige kennisgeving.

*** Heden na den middag, ten 3 ure, overleed, tot mijne bittere droefheid, na een geduldig lijden van 12 weken, in den ouderdom van 59 jaren en 8 maanden, mijn waarde Echtgenoot, JAN KATER, in leven Lid van den Raad der Gemeente Callantsoog.

CALLANTSOOG, A. NIEUWLAND,
9 Januarij 1849. Wed. *J. Kater.*

*** Heden overleed alhier Mr. CORNELIS RIJNHARD VAILLANT, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, sedert ruim 35 jaren hartelijk geliefde Echtgenoot van Vrouwe J. M. L. VAILLANT, geb. CASSA, innig betreurd door haar, hare Kinderen en wederzijdsche Betrekkingen. Eenige kennisgeving.
'S GRAVENHAGE, 9 Januarij 1849.

*** Heden nacht, omstreeks een ure, overleed, in den ouderdom van 61 jaren en 8 maanden, mijn geliefde Echtgenoot, DIRK BEK. Een en veertig jaren was ik met hem in eenen gelukkigen Echt vereenigd en diep betreur ik, met mijne Kinderen en Klein-kinderen en velen voor wien zijn leven nuttig was, zijn gemis.

RIJP, T. GROOT,
den 9den Januarij 1849. Wed. *D. Bek.*

*** Heden overleed, in den hoogen ouderdom van bijna 84 jaren, mijn hooggeschatte Echtgenoot, JAN KOPS, Emeritus Hoogleeraar in de Wis- en Natuurkunde aan de Hoogeschool te Utrecht, Directeur van het Kabinet van Landbouwwerktuigen, Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen en Kunsten en van vele binnen- als buitenlandsche Genootschappen, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz. enz.

Ik betreur en mis in hem, met zijne Kinderen en Kleinkinderen, den getrouwsten leidsman op ons levenspad, maar zijn christelijk leven en sterven doet ons weemoedig staren naar die plaatse, waar ook voor hem de eeuwige rust zal zijn.

Weduwe J. KOPS,
UTRECHT, H. BILJOUW.
10 Januarij 1849.

*** Overleden te ALKMAAR, den 9den Januarij 1849, de Wel-Edele Heer EDUARD SCHELTUS, in leven Ontvanger der Directe Belastingen te Koedijk.

*** GRONINGEN, 10 Januarij 1849. Heden overleed, tot diepe smart harer zeven Kinderen, waarvan meer dan een de zwaarte van zijn verlies nog niet kan beseffen, L. Q. M. WICHERS, Weduwe van den Wel-Ed. Z.-Gel. Heer *A. Schneither*, in leven Rector der Lat. Scholen alhier, in den ouderdom van bijna 42 jaren.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, na eene ongesteldheid van slechts vijf dagen, tot mijne en mijner Kinderen bittere droefheid, mijne dierbare Echtgenote, ALIDA BERKHOUT, in den ouderdom van bijna 53 jaren.

HOOGEVEEN, J. TEN KLEY.
den 10den Januarij 1849.
Eenige kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Mijne zeer geliefde oudste Zuster, ELIZABETH, overleed heden ten mijnen Huize, in den ouderdom van 72 jaren.

W. VAN DEN HULL,
HAARLEM, *uit aller naam.*
10 Januarij 1849.

*** Heden morgen, ten acht ure, overleed, na eene ongesteldheid van 14 dagen, tot mijne bittere smart, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer D. SPAARMAN, Heelmeester in deze Gemeente, den ouderdom van even 60 jaren bereikt hebbende. Slechts vier jaren mogt ik met hem door den genoegelijksten Echt verbonden zijn. Hoe zwaar deze slag mij, mijn Zoontje en zijne Dochter uit een vorig Huwelijk treft, kunnen zij beseffen, die mijne zorgvolle omstandigheid kennen.

WIERINGERWAARD, M. HELLINGMAN,
11 Januarij 1849. Wed. *D. Spaarman.*

*** Heden morgen, omstreeks zes ure, is, in den ouderdom van 81 jaren en 8 maanden, overleden onze waarde Vader en Behuwd-Vader, de Heer PHILIP HOUTKOOP, Stads-Drukker, Boekhandelaar en Makelaar ter dezer Stad. Dienende deze tot kennisgeving aan de vele Vrienden en Betrekkingen van den overledene.

J. VAN BEEK Cz.
HOORN, S. D. HOUTKOOP.
11 Januarij 1849. Cs. BOOM JR.
E. M. HOUTKOOP.

*** Op den 10den Januarij 1849 is te *Beek*, in de Provincie Gelderland, overleden de Wel-Edele Heer ISAAK ELIAS OUDEMANS, den ouderdom van bijna 83 jaren bereikt hebbende. *De Executeuren van het Testament,*

ROTTERDAM, HERM. BLOM.
12 Januarij 1849. H. A. VAN OVERZEE.

*** Gevoelig voor de vele blijken van deelneming, ons betoond, bij het overlijden onzer hartelijk geliefde Moeder, betuigen wij, langs dezen weg, onzen dank.

ROTTERDAM, A. G. TOMBERGH.
12 Januarij 1849. H. C. TOMBERGH.

*** Voor de menigvuldige blijken van deelneming, mij betoond, bij het overlijden van mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, JOHANNES GLASBERGEN, betuig ik, bij deze, ook namens zijne verdere nagelatene Betrekkingen, aan allen mijnen opregten dank.

J. M. HORSTMAN,
Wed. *J. Glasbergen.*

*** J. H. LUGT en H. SALM, Directeuren der *Brandgevaar-Maatschappij* te Amsterdam, opgerigt door M. BOOLEN en P. LUGT Jz., adverteren, dat zij, aanvankelijk op Woensdag den 7den Februarij en voorts alle Woensdagen, van 10 tot 12 ure, ten Kantore van eerstgemelden, op den Singel, bij de Heisteeg, N°. 456, zullen vaceren ter Betaling van NEGEN PERCENT UITDEELING, en zulks tegen intrekking der daartoe afgegeven Quitantiën, over het Boekjaar eindigende 31 Januarij 1849, en berigten tevens dat de Balance over het afgeloopen jaar voor de Deelhebbers ter visie zal liggen op Maandag 26 Februarij e. k., des avonds ten 8 ure, in het Lokaal *het Wapen van Amsterdam*, hoek Kloveniers-Burgwal en Rusland.

*** Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen den Heer A. C. F. A. H. D'ABO, zich gewoonlijk geschreven hebbende A. D'ABO, gewoond hebbende te Amsterdam en op den 8sten November 1848 te Utrecht overleden, worden verzocht daarvan, vóór of op den eersten Februarij dezes jaars, op- en aangave te doen, ten Kantore van den Notaris F. W. FABIUS, op de Keizersgracht, bij de Runstraat, te Amsterdam.

*** Al degenen die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van den Heer H. REURING, Fabriekant te Hilversum, worden verzocht daarvan, binnen acht dagen, opgave te doen aan den Notaris A. PERK, te Hilversum.

*** Respectable *English Parents* wish to place their Daughter in a good BOARDING SCHOOL for mutual advantage. Being very forward for her age she would be able to introduce the correct reading and speaking of English and in return expect advantages in other branches of education in which she has made some progress. Address. C. A. M. WILLINK, Bookseller, Zwolle. Letters paid.

*** Men vraagt in een Protestantsch Gezin, nabij Tiel, liefst zoo spoedig mogelijk: Een HUIS-ONDERWIJZER, voorzien met de vereischte Taalkennis en verdere Wetenschappen, welke gevorderd worden om vier Kinderen eene goede opvoeding te geven. Men adressere zich, liefst in *persoon*, of wel met *franco* Brieven, onder Letter V., bij den Boekhandelaar A. VAN LOON, te Tiel.

*** Men verlangt aan de Kostschool voor Jonge Heeren te Nijmegen eenen SECONDANT, liefst geëxamineerd voor de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Taal, die vooral eerstgenoemde vlug spreekt en niet onervaren is in de Wiskunst. Met *vrachtvrije* Brieven vervoege men zich aan E. DE JONG, Hoofd-Onderwijzer aan genoemde Inrigting.

*** Men verlangt eenen JONGELING van de Hervormde Godsdienst, toegerust met de kennis der Latijnsche en Grieksche Talen; bij voorkeur iemand die eene allezins gunstige gelegenheid wenscht te vinden om zich in alle vakken van opvoeding en onderwijs te bekwamen. Adres *franco*, onder Lt. P., aan het Bureau der Utrechtsche Courant.

*** Er wordt gevraagd, in een' *Manufactuur-Winkel*: Een BEDIENDE van de Protestantsche Godsdienst, met het vak bekend, tegen genot van Salaris, Kost en Inwoning, om zoo spoedig mogelijk in betrekking te treden. Diegenen zullen in aanmerking komen, die een getuigschrift kunnen produceren van bekwaamheid en zedelijk gedrag. Brieven *franco*, Lett. O. O., bij GEBR. VERMANDE, Boekhandelaars te Hoorn.

*** Men verlangt te Rotterdam een HUISKNECHT, van de Protestantsche Godsdienst, tegen primo Mei 1849. Adres onder Letter M., met *franco* Brieven, aan den Uitgever der *Nieuwe Rotterdamsche Courant.*

*** In een fatsoenlijk Burger Huisgezin verlangt men eene vrouwelijke DIENSTBODE, van middelbare jaren, gezond gestel en opgeruimd humeur, liefst van de Protestantsche Godsdienst, die gewoon is met Kinderen omtegaan en van wier braafheid en zedelijk gedrag men de voldoenste getuigenis bekomen kan. Aan iemand die reeds als Kindermeid gediend heeft zou men de voorkeur geven. Adres in *persoon*, of met *franco* Brieven, bij de Boekverkoopers M. WIJT en ZONEN, te Rotterdam.

*** Er wordt gevraagd, in 's Gravenhage: Eene *Hollandsche* of *Fransche* KINDERMEID, van de Hervormde Godsdienst, in staat om de zorg van een paar kleine Kinderen geheel op zich te nemen, tevens goed kunnende Mazen en Stoppen. Adres *franco*, onder Letter D., bij den Boekverkooper K. FUHRI, Noord-Einde te 's Gravenhage.

*** **VOORDEELIG AANBOD.**
Het zeker middel ontdekt zijnde om een kapitaal van 25 à 30 duizend Guldens alle zes maanden te verdubbelen, vraagt men een of meer Personen, die genegen zouden zijn genoemd KAPITAAL aantebrengen, ten einde dit te bewerkstelligen. De bewijzen zullen gegeven worden van de onmogelijkheid eenige risico te loopen, aan degenen welke dit Kapitaal kunnen bijbrengen. Van de stipste geheimhouding kan men verzekerd zijn. Nadere informatiën zijn te bekomen met *vrachtvrije* Brieven, onder Letters X. B., bij den Boekhandelaar A. H. BAKHUIJZEN, te 's Gravenhage.

*** Ingevolge Acte, op den zesden Januarij 1849, ten overstaan van den Notaris F. W. FABIUS en Getuigen, te Amsterdam gepasseerd, is de bestaan hebbende VENNOOTSCHAP tusschen de Heeren JAN VAN GEUNS en HENDRIK DE CLERCQ GIJSBERTZOON, betrekkelijk de GOM-ELASTIEK FABRIEK te Haarlem, onder de Firma van VAN GEUNS en C°., met den eersten Januarij deszelven jaars ontbonden, van welk tijdstip af deze Fabriek zal worden voortgezet door en voor bijzondere rekening van den Heer HENDRIK DE CLERCQ Gz., onder de Firma van HENDRIK DE CLERCQ.

De Likwidatie der Firma VAN GEUNS en C°. zal geschieden door genoemden Heer H. DE CLERCQ Gz., op naam der bestaan hebbende Firma, met bijvoeging van de woorden: *in Likwidatie.*

*** DEPOT VAN WEENER POETS-POEDER, gevestigd te Utrecht, bij G. BRINK 'T HOOFT, Droogist, op de Oudegracht, bij de Gaardbrug. Dit Poeder is geschikt om alle Metalen, binnen zeer korten tijd, den schoonsten glans te doen verkrijgen. Wordt afgeleverd bij Pakjes, waarop het gebruik vermeld staat. Prijs 25 Cents.

*** **AAN DEN HANDEL.**
De COMMISSIE-HANDEL in *Granen*, *Zaden* en *Peulvruchten*, benevens de WIJN-HANDEL en verdere ZAKEN, sedert eene reeks van jaren door mijnen overleden Echtgenoot, den Heer JOHANNES SENTINUS VAN BURG, gedreven, zal door mij, onder medewerking van mijnen oudsten Zoon, PIETER FREDERIK JAN VAN BURG, op denzelfden voet en onder denzelfden naam van J. S. VAN BURG, voor mijne rekening worden voortgezet.

Onder dankbetuiging voor het aan mijnen Echtgenoot zoo ruimschoots geschonken vertrouwen, beveel ik mij daarin bij voortduring aan. E. DE RAAYDT,
Middelburg, Weduwe *J. S. van Burg.*
7 Januarij 1849.

*** Tegen primo Februarij wordt verlangd, in de omstreken van 's Hage of Leyden: Eene gelegenheid tot KOST en INWONING, à *f* 16 per maand, voor een Heer die aan zwakke Zielsvermogens lijdende is. Adres *franco*, onder Lett. K., aan den Kantoor-Boekwinkel en Steendrukkerij van H. J. VAN BOOGERIJEN, te Rotterdam.

*** Te HUUR, met 1° Mei of eerder te aanvaarden: De BUITENPLAATS *BRUGZIGT*, alleraangenaamst gelegen te Vreeland, aan de Rivier de Vecht, met Koetshuis, Stalling, Tuinmanswoning, Moestuin, Boomgaard, allerbest Weiland en verdere Aanhoorigheden. Desverkiezende kan de Plaats zonder Weiland gehuurd worden. Dagelijks te zien. Te bevragen, met *vrachtvrije* Brieven, bij den Heer J. FLOOR, Logementhouder te Vreeland.

*** In de nabijheid van het Spoor-Station van Driebergen wordt met Mei aanstaande, of vroeger, te HUUR aangeboden: Een aangenaam gelegen BUITENVERBLIJF, bestaande in een Huis met zes Beneden- en twee Bovenkamers, Stal voor vier Paarden, groot Koetshuis en Mangelkamer, Bloem- en Moestuin. Te bevragen bij den Opzigter, L. BOON, te Rijzenburg. Brieven *franco*.

_ Te Dordrecht wordt ter overneming aangeboden eene sedert dertig jaren bestaan hebbende BORSTELMAKERS-AFFAIRE; het Huis en Pakhuis daarbij te HUUR of te KOOP. Te bevragen bij den Eigenaar, D. 96, op de Voorstraat, bij de Vuilpoort, te Dordrecht. Brieven *franco.*

_ HOUTVERKOOPINGEN te *Hillegom*, en wel 1° op het Landgoed *Elsbroek*, op *Woensdag den 17den Januarij* 1849, van eene partij EIKEN, BERKEN en POPULEN HAKHOUT, alsmede van eene partij *drooge* TAKKEBOSSEN, en 2° op de *Zanderij Lanen*, achter het Dorp, op *Dingsdag den 23sten Januarij* 1849, van eene partij zware opgaande POPULEN BOOMEN, alsmede van eene partij ESSCHEN, ELZEN en EIKEN HAKHOUT; te beginnen telkens ten *tien ure.*

_ Op den 18den Januarij 1849, des voormiddags ten 10 ure, zullen op *Land-* en *Boschzigt*, aan den Leeuwenlaan, onder 's Graveland, ten overstaan van den Notaris A. PERK, publiek worden verkocht: Eene groote partij zware EIKEN, BEUKEN- en SPARREN BOOMEN, EIKEN en BEUKEN HEESTERS en BEUKENHOUT.

_ DE VEILING DER PERCELEN WEI-, VEEN-, GRAS- en HOUTLAND, benevens van een HUIS en ERVE, alle gelegen onder de Gemeente *Kortenhoef*, aangeslagen tegen den 19den Januarij 1849, wordt, uithoofde de vorst het boren van het Veenland moeijelijk maakt, **uitgesteld** tot Vrijdag den 16den Maart 1849, des voormiddags ten 10 ure, in *het Regthuis* te Kortenhoef. Inmiddels zijn informatiën te bekomen bij den Notaris A. PERK, te Hilversum.

_ Men is voornemens op Woensdag den 24sten Januarij 1849, te beginnen vóór den middag ten tien ure, ten Huize N°. 442, in Wijk D, aan de zuidzijde van het Verdronkenoord te Alkmaar, om *contant Geld*, openbaar te verkoopen: Een Kabinet, Secretaire, Chiffonnières, Ledikanten, Tafels, Stoelen, Spiegels, Platen in Lijsten, Hangklok, Vloerkleeden en Karpetten, Bedden en Toebehooren, Bed- en Tafellinnen en verder Linnengoed; voorts Koper-, Tin-, IJzer-, Blik-, Verlakt-, Glas-, Porcelein- en Aardewerk, en verdere wel geconserveerde mahonijhouten en andere Meubelen, Huisraad en Inboedel, alsmede Goud- en Zilverwerk en verdere kostbaarheden, benevens eenige gekleurde Doeken, Kappengaas, Wol, Katoen, Garen, Band, Franje, Spelden en meer dergelijke Winkelgoederen, en hetgeen verder te koop zal worden aangeboden. Alles daags te voren, van des voormiddags tien tot des namiddags vier ure, voor een ieder te zien.

_ **OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,** in het Logement *de Vergulde Roskam*, aan 's Molenaarsbrug te Oudshoorn, op Dingsdag den 30sten Januarij 1849,

Van eene kapitale en welbeklante KALKBRANDERIJ, met 3 Ovens, Leschhuis, groote Turfschuur en Knechts-Woning, benevens de aanzienlijke HEERENHUIZINGE, genaamd *ZEE-RUST*, bestaande in verscheidene groote en kleine Boven- en Benedenkamers, groote Keuken, Wijn- en Provisiekelders, Zolders, Dienstbodenkamer en verdere commoditeiten, Koetshuis, Paardenstalling, Tuin en Moezerij; alles zeer aangenaam en tot uitoefening der Zaak allergunstigst gelegen aan en een riant uitzigt hebbende op de Rivier *de Rijn*, nabij 's Molenaarsbrug, onder Oudshoorn. De aanvaarding der Fabriek zal dadelijk na de toewijzing en van het Heerenhuis met 1° Mei 1849 kunnen geschieden. De Percelen kunnen dagelijksch (uitgezonderd des Zondags) worden bezigtigd, mits behoorlijk belet vragende.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen bij den Eigenaar, den Heer Mr. J. VAN LAKERVELD BISDOM, ten Kantore van de Notarissen W. L. KALKOVEN, te Oudshoorn, en N. SAMSOM, te Koudekerk, alwaar 4 dagen vóór de verkoop de veilconditiën ter inzage zullen liggen. Brieven *franco.*

OPENBARE VERKOOPING.

Op Vrijdag den 26sten Januarij a. s., bij inzetting, en Vrijdag den 2den Februarij e. k., bij toewijzing, telkens des voormiddags om elf ure, zal binnen Barneveld in het openbaar worden verkocht:

Het alom bekende LOGEMENT en UITSPANNING genaamd *DE HOLEVOET*, staande en gelegen te Scherpenzeel, onder de Gemeente Woudenberg, bestaande in een bijna geheel nieuw gebouwd Huis, Inrijschuur, Stalling voor honderd koppel Paarden, annexe Daggelders-Woning en verder Getimmerten, te zamen groot 32 Roeden en 30 Ellen, verhuurd aan *Karel Altsohn*, tot 1°. Mei 1851, voor *f* 450 's jaars en daar te boven voldoening van alle Lasten.

Breeder bij Biljetten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN DEN HAM, te Lunteren, thans ook bij den Heer H. VAN DEN HAM, te Barneveld. Brieven *franco.*

_ Bij H. LAGERWEIJ, te Dordrecht, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

GESCHIEDENIS DES VADERLANDS,

VOOR DE SCHOLEN.

Door *J. M. SCHRANT*, *Hoogleeraar te Leyden.*

Prijs 25 Cents.

Dit Werkje onderscheidt zich door *zaakrijkheid*, *beknoptheid* en *onpartijdigheid.*

_ Bij IPENBUUR & VAN SELDAM, te Amsterdam, is van de pers gekomen en alom verzonden:

DE EERSTE AFLEVERING

VAN:

***J. J. L. TEN KATE*, Predikant te *Almkerk*,**

CHRISTELIJKE OVERDENKINGEN;

welke in maandelijksche Afleveringen, van 1½ vel of 24 Bladzijden gr. 8vo, worden uitgegeven.

De prijs van een geheelen Jaargang, d. i. een Boekdeel van omstreeks DRIE HONDERD Bladzijden, is, bij Inteekening, bepaald op *f* 2,70, zijnde alzoo *twee en twintig en een halve Cents* voor elke *maandelijksche Afl.*

_ H. LAGERWEIJ, te Dordrecht, heeft op den eersten dezer maand alom verzonden: N°. 1 van het Maandwerk

E U R O P A.

VERZAMELING VAN IN- EN UITLANDSCHE LETTERVRUCHTEN, TER BEVORDERING VAN WERELDKENNIS EN AANGENAAM ONDERHOUD,

ONDER MEDEWERKING VAN DE HEEREN

S. J. van den Bergh, Dr. *L. R. Beynen*, *J. G. Bethe*, *A. J. de Bull*, Dr. *N. B. Donkersloot*, *D. Dorbeck*, *H. A. Hamelberg*, *W. J. Hofdijk*, *J. Honig Jz.*, *A. van der Hoop Jz.*, *A. Ising*, *B. Ph. de Kanter*, *J. J. L. ten Kate*, *J. Kneppelhout*, *J. Krabbendam Rz.*, Mr. *J. van Lennep*, *C. M. Mensing*, *J. F. Oltmans*, *J. C. Perk*, Ds. *van Schaick*, Dr. *G. H. van Senden*, *Studiosus*, *W. J. van Zeggelen* en anderen.

Inhoudende: MARIEZZA. Eene Nouvelle, door C. P. THIELE. — Schijn Bedriegt. Een Tafereel uit het gebied der Lijfstraffelijke Regtspleging, door V. K. — HET PARLEMENT TE FRANKFORT. Met eene Plaat. — Het TE DEUM. Een Verhaal uit de Fransche Omwenteling. — GORINCHEM. Met eene groote, uitslaande Plaat. — Vragen bij het einde van 1848, door A. ISING, enz.

De Uitgever en de Redactie betuigen hunnen dank voor de graagte waarmede dit Tijdschrift door het Publiek wordt gelezen, blijkbaar uit de steeds toenemende deelneming. Zij zullen er steeds op uit zijn om op den ingeslagen weg met ijver voort te gaan, ten einde voortdurend hare Lezers en Lezeressen eene aangename en nuttige Lectuur te verschaffen. De prijs van dit Tijdschrift, versierd met 24 of meer Platen, is, per Jaargang van 12 Nummers, of 4 Deelen, slechts *f* 10. Bij alle Boekhandelaren worden hierop Bestellingen aangenomen.

_ De Boekverkooper P. H. NOORDENDORP, te 's Gravenhage, heeft verzonden: De *Eerste Aflevering* van:

H E T

HOLLANDSCHE SCHILDER EN LETTERKUNDIG ALBUM.

V E R Z A M E L I N G

VAN TEEKENINGEN DOOR ONZE VOORNAAMSTE SCHILDERS VERVAARDIGD, EN GEDRUKT TER KONINKLIJKE LITHOGRAPHIE VAN *C. W. M I E L I N G*,

BENEVENS

B I J D R A G E N IN P O E Z Y E N P R O Z A,

ONDER REDACTIE VAN

Mr. *J. van LENNEP*, *S. J. van den BERGH* en Dr. *L. R. BEYNEN*.

OPGEDRAGEN AAN Z. K. H. DEN PRINS *VAN ORANJE*.

INHOUDENDE:

P L A T E N,

Het Portret van Dr. J. J. VAN OOSTERZEE.

Een Maneschijn in Italie, door C. ROCHUSSEN.

T E X T,

Bij het Portret van Dr. J. J. VAN OOSTERZEE, door A. L. G. TOUSSAINT.

Wat Kinderoogen zien kunnen, door N. BEETS.

Italie (aan C. ROCHUSSEN), door S. J. VAN DEN BERGH.

VOORWAARDEN VAN INTEEKENING:

Het Hollandsche Schilder en Letterkundig Album verschijnt *iedere Maand.*

Het zal bevatten:

1°. 20 Originele Platen, in verschillende tinten gedrukt.
2°. 4 Portretten van Medewerkers in dit Album.
3°. 1 groote Prachtplaat tot Premie.
4°. 36 Vellen druks oorspronkelijke Letterkundige Bijdragen.

Men teekent in voor niet minder dan een geheelen Jaargang.
Afzonderlijke Afleveringen zijn niet verkrijgbaar.
De prijs voor een Jaargang is *f* 13,60, te betalen met de **zesde Aflevering**, bij de ontvangst der Prachtplaat.
Exemplaren der **eerste Aflevering** zijn ter inzage voorhanden bij alle soliede Boek- en Kunsthandelaren.

_ **D E G E L I J K ! — S M A A K V O L ! — G O E D K O O P ! —**

E N B O V E N A L E C H T N E D E R L A N D S C H !

Aan deze eischen van onzen tijd zoekt te voldoen:

DE STADS- EN DORPSBIBLIOTHEEK;

Een nieuw Maandwerk, van 12 Nommers of 576 Bladz. druks in het jaar, versierd met vier keurige Steendrukplaten; die dus ieder jaar twee gewone 8°. Boekdeelen vormen,

TE ZAMEN SLECHTS KOSTENDE *f* 3,90.

Tot medewerking hebben zich van onze beroemdste Letterkundigen bereid verklaard, terwijl de Inhoud onder deze drie rubrieken is geordend:

GODSDIENSTIGE LEKTUUR, zonder den stijven Preekvorm.
LAND- en VOLKBESCHRIJVING, zonder Reiskronijken.
VERHALEN en GEDICHTEN, zonder Mystères of Wildzang.

De Uitgever verzoekt alleen dat ieder, die in lektuur van smaak belang stelt of tot Leesgezelschappen in betrekking staat, N°. 1 van deze **BIBLIOTHEEK** bij den eersten den besten Boekhandelaar vraagt, vrij open snijdt en gelezen terug zendt.

S. E. VAN NOOTEN.

HET GOEDKOOPSTE VAN ALLE TIJDSCHRIFTEN!

N E D E R L A N D S C H E

VOLKS-BIBLIOTHEEK.

Keur van

UITGELEZENE VERHALEN,

van de beste

BUITENLANDSCHE SCHRIJVERS

ONTLEEND.

Door belanglooze medewerking van eenige voorname Letterkundigen, is het gelukt, de uitgave van een Tijdschrift tot stand te brengen, dat, door eenen **uiterst geringen prijs**, al de bestaande Maandwerken verre achter zich laat.

Men ontvangt twaalf maandelijksche afleveringen, van drie vellen druks in groot 8vo, sierlijk gedrukt, in gekleurde omslag, voor slechts

f 2,25.

NB. NB. NB.

De redactie zal zich beijveren om, door eene goede keus, vloeijenden stijl en bevallige afwisseling, de **Nederlandsche Volks-Bibliotheek** een eerste rang onder de Romantische Tijdschriften te verschaffen.

Men ZIE en LEZE de 1e aflevering, welke alom ter bezigtiging ligt.

De uitgave gaat **stellig** door, terwijl de 2e aflevering reeds den 1sten Februarij aan de voorloopige inteekenaren zal worden verzonden.

Prospectussen zijn alom in groot getal voorhanden.

Verzoeke Brieven en Bijdragen ***franco*** te zenden aan de Redactie van de **Nederlandsche Volks-Bibliotheek, te *Utrecht.***

_ Allen, dien de handhaving van het Protestantisme in Nederland ter harte gaat, wordt de lezing aanbevolen van

DE FAKKEL,

PROTESTANTSCH VOLKSBLAD.

Dit Weekblad, dat nu sedert een jaar het licht ziet en zich beijvert de Ultramontaansche Woelingen aan het licht te brengen, vindt hoe langer zoo meer bijval en mag zich met 1849 met de ondersteuning en medewerking van vele *aanzienlijke* en *hooggeachte* Protestanten geluk wenschen. Van af 1 Jan. 1849 kan men zich abonneren, bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren, voor *f* 5 's jaars, *franco* per Post.

Tiel. C. CAMPAGNE, Uitgever.

_ Is uitgegeven door W. E. DANNENFELSER, te Utrecht:

SCHETSEN VOOR LEERREDENEN BIJ HET HEILIGE AVONDMAAL. *f* 0,90.

In deze Verzameling, van bijna 300 Schetsen, treft men aan de keur der Predikteksten voor het H. Avondmaal, welke voor Predikanten van ALLE Gezindheden van nut kunnen zijn.

_ **AAN DE LEZERS VAN DEN BIJBELSCHEN ALMANAK,**

voor 1849, zij berigt, dat het **GODSDIENSTIG DAGBOEK**, behoorende bij dien Almanak, als gevende eene verklaring en toepassing der Texten, in denzelven voorkomende, alom is verkrijgbaar gesteld, tegen den prijs van slechts *f* 3 per Jaargang, of 12 Nommers.

Het algemeen jaarlijks Verslag van den Bijbelschen Almanak beveelt bovengenoemd **DAGBOEK**, zoo geschikt bij de Morgen- of Avondlezingen, allen Huisgezinnen bijzonder aan.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.